

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

166

Vragen van het lid **Ploumen** (PvdA) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *de inperking van vrijheden in Brazilië onder president Bolsonaro* (ingezonden 10 september 2019).

Antwoord van Minister **Blok** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 25 september 2019).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Rio Mayor Orders Censorship of Comic Book at Rio de Janeiro Book Biennial»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe vindt u het dat een stripboek waarin twee zoenende jongens worden afgebeeld, wordt gecensureerd?

Antwoord 2

Blijkens persberichten heeft de burgemeester van Rio de Janeiro aan de organisatoren van een boekenfestival in die stad opdracht gegeven een stripboek van de beurs te verwijderen omdat het een tekening bevat van twee zoenende jongens. De organisatie van, en deelnemers aan, het boekenfestival hebben hier afwijzend op gereageerd en ook vanuit de Braziliaanse samenleving is een scherpe reactie gekomen tegen dit besluit. Daags na het besluit van de burgemeester werd dat onconstitutioneel verklaard door het Braziliaanse Hoogerechtshof, dat oordeelde dat vrijheid van meningsuiting een essentieel onderdeel is van een democratie.

Vraag 3

Maakt u zich ook zorgen over de aanvallen op culturele, seksuele en democratische vrijheden in Brazilië? Kunt u uw antwoord toelichten?

¹ <https://www1.folha.uol.com.br/internacional/en/culture/2019/09/rio-mayor-orders-censorship-of-comic-book-at-rio-de-janeiro-book-biennial.shtml?fbclid=IwAR1RLB9NWPSErc87vnu4xfHMgT8SU3w0nOotHzPejdV3bZal-SPcj97O4Lg>

Antwoord 3

Ja. Hoewel de relevante wetgeving in Brazilië niet is veranderd sinds het aantreden van president Bolsonaro, is het discours van de Braziliaanse federale regering t.a.v. de genoemde vrijheden minder liberaal geworden. Het lijkt erop dat in sommige gevallen andere overheidsinstanties, zoals in dit geval het gemeentebestuur van Rio de Janeiro, dit discours overnemen en maatregelen treffen tegen uitingen die voorheen getolereerd zouden worden. Overigens moet worden geconstateerd dat het onderhavige geval ook aantoont dat de Braziliaanse rechtstaat goed functioneert.

Vraag 4

Hebt u uw zorgen hieromtrent geuit aan uw Braziliaanse ambtsgenoot? Zo ja, wanneer? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 4

Nederland brengt zijn zorgen over de mensenrechtensituatie in bredere zin bij alle in aanmerking komende gelegenheden over aan de Braziliaanse autoriteiten. Hierbij komen de vrijheid van meningsuiting en de gelijke rechten van LHBTI's uiteraard aan bod. Ook in overleg met EU-partners is dit een terugkerend thema. Ook wordt actief ingezet op «zichtbare» ondersteuning van genoemde vrijheden, o.a. door het organiseren van activiteiten met en voor de LGBTI-gemeenschap, deelname aan Gay Prides en financiering van een She Decides-project van het bevolkingsfonds van de Verenigde Naties (UNFPA), ter ondersteuning van seksuele en reproductieve gezondheid van vrouwen en meisjes in Brazilië.

Vraag 5

Deelt u de mening dat sinds het aantreden van president Bolsonaro de mensenrechten in Brazilië onder druk zijn komen te staan?

Antwoord 5

Zie het antwoord op vraag 3 en 4.

Vraag 6

Bent u bereid om met uw Braziliaanse ambtsgenoot in gesprek te gaan over de mensenrechtensituatie in Brazilië?

Antwoord 6

Ja. Mensenrechten vormen een vast onderdeel van gesprekken met de Braziliaanse autoriteiten.

Vraag 7

Hebt u uw zorgen over de situatie in Brazilië onder de aandacht gebracht binnen de EU?

Antwoord 7

Ja, zie ook het antwoord op vraag 4.